

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA  
OPĆINE TUZLA ZA PERIOD  
2014. – 2016.GODINA**

**Tuzla, oktobar 2013. godine**



Na osnovu člana 14. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br.19/06, 76/08, 05/09, 32/09, 09/10, 36/10, 45/10, 25/12 ), Općinski načelnik d o n o s i

## **DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE TUZLA ZA PERIOD 2014. – 2016.GODINA**

### **Poglavlje 1 - Uvod**

U skladu sa Zakonom o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine<sup>1</sup> izrađen je Dokument okvirnog budžeta Općine Tuzla (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2014.-2016. godinu. Cilj DOB-a je da pomogne da se razvije kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje Budžeta i godišnji budžet, uključujući bolje povezivanje raspodjele resursa sa prioritetima politika navedenim u razvojnim strategijama, odnosno u općini Tuzla, prioriteta politika utvrđenih u Strategiji razvoja općine Tuzla do 2026.godine.

Dokument okvirnog budžeta za period 2014. - 2016. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta.

DOB predstavlja preliminarni okvirni nacrt budžeta za 2014. godinu, te daje predviđanja za 2015-2016. godinu.

Ovaj dokument je urađen na bazi Smjernica ekonomske i fiskalne politike za period 2014-2016.godina, koji je donijela Vlada Tuzlanskog kantona, dana 22.08.2013.godine, broj:02/1-14-18456-3/13 i Dokumenta okvirnog budžeta FBiH za period 2014-2016.godine.

Osnova za izradu budžeta zasniva se i na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta je i da osigura sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda na nivou općine.

Služba za budžet i finansije općine Tuzla, predlaže Općinskom načelniku da razmotri i usvoji Dokument okvirnog budžeta općine Tuzla za period 2014 - 2016. godina kao osnov za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova u općini Tuzla za fiskalnu 2014. godinu.

---

<sup>1</sup> Zakon o budžetima Federacije BiH, „Službene novine Federacije BiH“, broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/098, 51/09, 9/10, 36/10, 45/19 i 25/12.

## **Poglavlje 2 - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze**

Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze su bazirane na prognozama Direkcije za ekonomsko planiranje pri Institucijama BiH, Federalnog zavoda za statistiku i Federalnog ministarstva finansija.

Na ekonomska kretanja u BiH i Federaciji BiH u prethodnom periodu direktno je uticala recesija u zemljama okruženja. U 2012. godini zabilježen je realni pad BiH ekonomije od -0,2% koji je direktno uticao na pad domaće potražnje i izvoza, i pored realnog smanjenja vanjskotrgovinskog deficita roba. Do pada domaće potražnje došlo je, kako u domenu privatne potrošnje, tako i u domenu investicija, uglavnom kao posljedica negativnih trendova zaposlenosti i realnih plaća, realnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva u zadnje tri godine.

U skladu sa poboljšanjem situacije u okruženju, očekuje se da će ekonomija BiH i Federacije BiH zabilježiti skroman realni rast od 0,9% 2013. godine, te izvjesno poboljšanje rasta od 2,2% 2014. godine. Uz pretpostavku blagog jačanja izvozne potražnje trebalo bi doći i do skromnog realnog rasta izvoza, te u skladu s tim i blagog povećanja broja zaposlenih, raspoloživog dohotka građana, kao i realnim rastom privatne potrošnje. Tek od 2014. godine u BiH i FBiH se očekuje ozbiljnije povećanje investicija i ekonomske aktivnosti.

U periodu 2015-2016. godine očekuje se dalje postepeno povećanje ekonomskog rasta, uglavnom kao posljedica pozitivnih kretanja u okruženju. U BiH i Federaciji BiH se očekuje ekonomski rast od 3,5% u 2015. godini, odnosno 4,2% u 2016. godini, kao rezultat postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće potražnje. Javne investicije bi trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku sve većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora.

### **2.1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja**

Prema podacima i projekcijama DEP-a i Federalnog ministarstva finansija, koje su date u narednim tabelama može se vidjeti da se između 2011. i 2012. godine u Federaciji BiH desio pad nominalnog BDP-a od 2,2% (sa 3,1% na 0,9%), dok se u narednim godinama očekuje porast, te se u 2015. i 2016. godini očekuju stope rasta kao u godinama prije ekonomske krize.

Tabela 2.1 – Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2013.- 2016. godine

miliona KM

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
<b>Nominalni BDP u mil. KM</b>	27,240	27,496	28,023	29,118	30,621	32,339
Nominalni rast u %	3,1%	0,9%	1,9%	3,9%	5,2%	5,6%
<b>BDP deflator (prethodna godina = 100)</b>	101,2	101,2	101	101,6	101,6	101,4
<b>Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)</b>	26,926	27,179	27,746	28,646	30,14	31,899
Realni rast u %	2,0%	-0,2%	0,9%	2,2%	3,5%	4,2%
<b>Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %</b>	3,0%	2,2%	1,5%	1,8%	1,8%	1,6%
<b>Potrošnja u mil. KM</b>	28,202	28,589	29,353	30,484	32,011	33,659
Vladina potrošnja u mil. KM	6,017	6,138	6,275	6,478	6,768	7,087
Privatna potrošnja u mil. KM	22,184	22,451	23,078	24,006	25,243	26,572
<b>Investicije u mil. KM</b>	5,299	5,230	5,324	5,784	6,382	7,311
Vladine investicije u mil. KM	771	925	1,064	1,330	1,663	2,028
Privatne investicije u mil. KM	4,470	4,241	4,215	4,418	4,666	5,227
<b>Nacionalna bruto štednja u % BDP-a</b>	10,4%	10,2%	10,1%	11,0%	12,0%	13,6%
Vladina štednja u % BDP-a	-1,2%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Privatna štednja u % BDP-a	11,6%	8,7%	8,6%	9,5%	10,5%	12,1%
<b>Bilans tekućeg računa u mil. KM</b>	-2,460	-2,421	-2,482	-2,588	-2,707	-2,916
<b>Bilans tekućeg računa u % BDP-a</b>	-9,0%	-8,8%	-8,9%	-8,9%	-8,8%	-9,0%
Nominalni Rast uvoza u %	12,5%	-1,8%	4,1%	7,4%	8,8%	11,2%
Nominalni Rast izvoza u %	10,9%	-4,0%	3,1%	7,3%	8,8%	11,3%

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u 2011. godini zabilježila je rast od 3,0%, u 2012. godini bilježi rast od 2,2%, a projicirano je da se u 2013. godini zaustavi na 1,5 %, da bi projekcije u naredne 2 godine trebale zabilježiti blagi rast. Nacionalna bruto štednja u odnosu na BDP od 2011. do 2012. godine bilježi pad od oko 0,2% godišnje, projekcija za 2013. godinu je sa stagnacijom tj. 10,1 %, dok se za naredne dvije godine planira blagi rast.

## 2.2. Projekcije BDP-a na nivou Federacije BiH

U protekle dvije godine ekonomija Federacije BiH je ostvarila skroman ekonomski rast. Prema procjenama Federalnog ministarstva finansija nominalni BDP za 2012. godinu iznosio je 17,57 milijardi KM sa nominalnim rastom od 0,9% u odnosu na 2011. godinu, dok je realni BDP za 2012. godinu iznosio 17,36 milijardi KM sa realnim padom od -0,2% u odnosu na 2011. godinu. Prema projekcijama za 2013. i 2014. godinu nominalni BDP bi trebao imati nominalni rast od 1,9%, odnosno 0,9% u odnosu na 2012. godinu<sup>2</sup>. U narednom trogodišnjem periodu očekuje se rast nominalnog BDP-a koji bi trebao dostići 5,6% u 2016. godini.

<sup>2</sup> Izvor: DEP "DOB Makroekonomske projekcije 2013-2016." Sarajevo, mart 2013. godine

Tabela 2.2 – Makroekonomski pokazatelji za Federaciju BiH<sup>3</sup> za period 2013 - 2016. godine

miliona KM

Indikator	Procjene FMF-a		Projekcije FMF-a			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Nominalni BDP u mil. KM	17,406	17,570	17,907	18,606	19,567	20,665
Nominalni rast u %	3,1%	0,9%	1,9%	3,9%	5,2%	5,6%
Realni BDP u mil. KM (prethodna g. = 100)	17,206	17,367	17,730	18,305	19,259	20,383
Realni rast u %	2,0%	-0,2%	0,9%	2,2%	3,5%	4,2%

### ➤ Ekonomski rast u Federaciji BiH

Globalni ekonomski oporavak koji je započeo 2010. godine i nastavljen u 2011. godini zaustavljen je u 2012. sa nekim naznakama oporavka u drugoj polovini 2012. godine i početkom 2013., direktno će uticati na jačanje izvozne potražnje, koja se posebno odnosi na metalnu industriju aluminija i čelika (Aluminij Mostar, Arcelor Mittal steel Zenica), kao i metaloprerađivačku i auto industriju koja je vezana za strane partnere. Također se očekuje i stabilan trend inostranih priliva, koji će direktno uticati na jačanje domaće potražnje i uvoza, uz rast stranih investicija, posebno u energetici i rudarstvu (planirane investicije u hidroelektrane „HE Vranduk“ i „HE Ulog“, rudnike i termoelektrane „R i TE Kongora“, „TE Tuzla“ kao i vjetroelektrane „KfW“ na više lokacija u FBiH), privatne potrošnje i pad vanjskotrgovinskog deficita trebali bi rezultirati ekonomskim rastom od 2,2% u 2014. i 3,5% u 2015. i 4,2% u 2016. godini.

### ➤ Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH

Nakon značajnih stopa rasta u periodu do 2008. godine, ukupna industrijska proizvodnja u Federaciji BiH za 2012. godinu ostvarila pad od 4,3%. Krajem 2012. godine zabilježen je trend blagog rasta, što se može povezati sa promjenama u neposrednom međunarodnom ekonomskom okruženju (EU i region CEFTA)<sup>4</sup>.

Fizički obim industrijske proizvodnje na nivou BiH se u 2013.godini projicira sa rastom od oko 2%, u 2014. godini od približno 4,5%, a tokom 2015-2016.godine rastom od približno 6%.

Značajnu ulogu u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH ima elektroenergetski sektor, drvo-prerađivačka industrija, industrija namještaja, hemijska industrija, auto industrija i mašinska industrija, koje su isto tako bile važni nosioci industrije u predkriznom periodu i koje su tokom 2013.godine mogle ostvariti proizvodnju jednaku nivou iz 2012. godine.

<sup>3</sup> Izvršena procjena FMF-a na osnovu procentualnog učešća FBiH u BDP-u Prema podacima iz Godišnjeg biltena "Bosna i Hercegovina u brojevima 2012." Agencija za statistiku BiH, Sarajevo mart 2013. i na osnovu podataka DEP-a iz materijala: "DOB makroekonomske projekcije 2014-2016." Sarajevo, mart 2013. godine.

<sup>4</sup> Izvor Federalni zavod za statistiku BiH „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“ br. 1/13; 2/13; 3/13 i 4/13

Tabela 2.3. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH

Indeksi g/g	<u>2006.</u> <u>2005.</u>	<u>2007.</u> <u>2006.</u>	<u>2008.</u> <u>2007.</u>	<u>2009.</u> <u>2008.</u>	<u>2010.</u> <u>2009.</u>	<u>2011.</u> <u>2010.</u>	<u>2012.</u> <u>2011.</u>	<u>I-III 2013.</u> <u>I-III 2012.</u>
Federacija BiH	110,4	108,6	107,9	88,4	104,2	102,5	95,7	109,4

Sve naprijed istaknuto trebalo bi napraviti ravnotežu na smanjenje proizvodnje u prerađivačkoj industriji i tako omogućiti da Federacija BiH na kraju godine ipak ostvari blagi rast industrijske proizvodnje. U toku 2014. godine, a na osnovu prognoza međunarodnih institucija, očekuje se dalji znatan oporavak svjetske ekonomije i to posebno u zemljama EU. Poboljšanje izvozne potražnje rezultirat će povećanjem proizvodnje u svim sektorima industrijske proizvodnje u Federaciji BiH gdje se, kao i prema projekcijama DEP-a, očekuje godišnji rast proizvodnje od oko 4,5%.

Tabela 2.4. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II 2013.	<u>II 2013.</u> <u>I 2013.</u>	<u>II 2013.</u> <u>II 2012.</u>	I – II 2013.	<u>I - II 2013.</u> <u>I - II 2012.</u>
Ukupno	<b>449.374</b>	<b>107,1</b>	<b>128,7</b>	<b>869.007</b>	<b>117,8</b>
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.436	74,0	106,7	8.081	108,1
Vađenje ruda i kamena	2.390	108,1	96,6	4.601	79,6
Prerađivačka industrija	389.004	103,6	121,3	764.565	114,5
Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)	33.376	194,0	617,6	50.583	312,4
Ostalo	21.168	105,8	122,5	41.176	101,7

Što se tiče vanjskotrgovinskog poslovanja u FBiH za prva dva mjeseca 2013. godine ostvaren je izvoz u vrijednosti 869 mil. KM što je za 17,7% više u odnosu na isti period prethodne godine, dok je uvoz u istom periodu iznosio 1.406 mil. KM što je za 6,8% više.<sup>5</sup>

Tabela 2.5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	II 2013.	II 2013. I 2013.	II 2013. II 2012.	I – II 2013.	I - II 2013. I - II 2012.
Ukupno	<b>723.325</b>	<b>105,9</b>	<b>110,0</b>	<b>1.406.361</b>	<b>106,8</b>
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	31.851	106,3	112,0	61.809	106,0
Vađenje ruda i kamena	52.478	76,2	96,8	121.367	117,2
Prerađivačka industrija	624.243	107,8	109,8	1.203.559	106,1
Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)	11.148	865,1	495,1	12.436	98,8
Ostalo	3.605	100,6	85,3	7.190	90,8

Pretpostavlja se da će sa rastom industrijske proizvodnje doći i do daljeg smanjenja bilansa vanjske trgovine, što bi u značajnoj mjeri doprinijelo stabilnosti ekonomije BiH i Federacije BiH.

#### ➤ Tržište rada

Broj radnika u Federaciji BiH u 2012. godini uvećavao se za 1%, broj zaposlenih se smanjio za 0,7%, dok se u isto vrijeme broj nezaposlenih lica povećao za 2,7%, što se odnosi uglavnom na privatni sektor. Zbog nedovoljne poslovne aktivnosti došlo je do otpuštanja radnika, ali i smanjenje realnih primanja u 2012. godini.

S druge strane, u javnom sektoru se ne očekuju značajnije promjene broja zaposlenih u odnosu na 2012. godinu, zbog primjene važećih budžetskih restrikcija. To znači da bi broj zaposlenih u BiH u 2013. godini mogao ostati na istom nivou kao prethodne godine. Što se tiče plaća, u skladu sa ekonomskim dešavanjima u 2013. godini također nije realno očekivati značajnu stopu rasta. Pored očekivanog pozitivnog ekonomskog rasta u 2013. godini, veći pozitivni pomaci na tržištu rada se ne mogu očekivati ali bi se moglo desiti postepeno usporavanje negativnih dešavanja.

Tabela 2.6. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH

	2010.	2011.	2012.	VI 2013.
Broj zaposlenih	<b>438.949</b>	<b>440.747</b>	<b>437.331</b>	<b>435.294</b>
Broj nezaposlenih	<b>360.512</b>	<b>367.515</b>	<b>377.707</b>	<b>385.253</b>

<sup>5</sup> Izvor Federalni zavod za statistiku BiH „Mjesečni statistički pregled Federacije BiH“ br. 1/13; 2/13; 3/13 i 4/13.



Očekuje se da bi ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH mogao dosegnuti stopu rasta od 1,9% u 2015. godini, dok bi se ta stopa rasta u 2016. godini mogla kretati oko 2,1%. Prosječna neto plaća u Federaciji BiH u nominalnom iznosu u 2015. godini mogla uvećati za 3,3% i 3,9% u 2016. godini.

*Tabela 2.7. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u općini Tuzla*

	2010.	2011.	2012.	VI 2013.
Broj zaposlenih	<b>32.971</b>	<b>32.738</b>	<b>32.079</b>	<b>31.617</b>
Broj nezaposlenih	<b>18.527</b>	<b>19.200</b>	<b>19.602</b>	<b>20.283</b>

Prethodna tabela ukazuje da je na području općine Tuzla prisutno stalno smanjenje broja zaposlenih, koje prati konstantan rast broja nezaposlenih. U junu 2013.godine, u odnosu na 2010.godinu u Zavodu za zapošljavanje TK na području općine Tuzla je evidentirano 1.865 više nezaposlenih lica, dok je u istom periodu broj zaposlenih smanjen za 1.354.

*Tabela 2.8. – Uporedna tabela bruto i neto plaća u Federaciji BiH*

	2010.	2011.	2012.	VI 2013.
Prosječna neto plaća u KM	<b>804</b>	<b>819</b>	<b>830</b>	<b>825</b>
Prosječna bruto plaća u KM	<b>1.223</b>	<b>1.248</b>	<b>1.286</b>	<b>1.258</b>

*Tabela 2.9. – Uporedna tabela bruto i neto plaća u općini Tuzla*

	2010.	2011.	2012.	VI 2013.
Prosječna neto plaća u KM	<b>842,76</b>	<b>841,80</b>	<b>839,00</b>	<b>833,00</b>
Prosječna bruto plaća u KM	<b>1.285,09</b>	<b>1.285,81</b>	<b>1.283,00</b>	<b>1273,00</b>

Kada je u pitanju prosječna neto plaća na području općine Tuzla, od 2012.godine do danas prisutan je trend pada, ali je ista još uvijek viša za 1,10% u odnosu na prosječnu plaću u FBiH.

## ➤ Cijene i inflatorna kretanja

U 2012. godini Federacija BiH bilježi rast cijena od 2,1%, a osnovni faktori rasta cijena su više cijene hrane, nafte i komunalija kao i planirano uvećanje akciza na cigarete. Najveći utjecaj na cijena hrane u 2012., imalo je značajno povećanje svjetskih cijena hrane, i to u drugom, a posebno u posljednjem kvartalu, koje su prouzrokovali nepovoljni vremenski uslovi, odnosno suša i slaba žetva.

Tabela 2.8. – Indeksi potrošačkih cijena prema klasifikaciji COICOP u Federaciji BiH

Indeksi	2007. 2006.	2008. 2007.	2009. 2008.	2010. 2009.	2011. 2010.	2012. 2011.	I 2013. XII 2012.	II 2013. XII 2012.	III 2013. XII 2012.
Ukupan indeks	101,9	107,7	99,7	101,8	103,6	102,1	100,2	100,2	100,3

Cijena goriva i maziva povećana je za 7,5% kao posljedica kretanja svjetskih cijena nafte u 2012. godini što su najviše prouzrokovale prilike na Srednjem Istoku i to je imalo direktan utjecaj da cijene u kategoriji transporta budu veće za 4,2%. Cijene u kategoriji stanovanja, vodoopskrbe, el. energije, plina i drugih energenta su u 2012. godini veće za 4,7% što je posljedica većih cijena komunalija. Na ukupno povećanje cijena veliku utjecaj imalo je poskupljenja duhanskih proizvoda, zbog povećanja akciza na cigarete, pa su cijene u kategoriji alkoholnih pića i duhana uvećane za 10,4% u 2012. godini. Kategorije koje su zabilježile smanjenje cijena su odjeća i obuća (8,1%), zdravstvo - medicinski i farmaceutski proizvodi (0,6%), komunikacije (1,4%) i obrazovanje (0,4%) što je utjecalo na djelimično ublažavanje rasta cijena u Federaciji BiH.

## Finansijski sektor

Ukupne devizne rezerve BiH na kraju 2012. godine iznosile su oko 6,5 milijardi KM i zabilježile skroman rast od 1,3% u odnosu na isti period prethodne godine, a do pozitivnog rezultata stope rasta deviznih rezervi došlo je najviše zbog skromnog povećanja direktnih stranih ulaganja krajem 2012. godina. Za navedeni period, ukupna novčana masa M2 dostigla je nivo od oko 14,9 milijardi KM, što predstavlja skroman rast od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Skroman ekonomski rast koji je projiciran u 2013. godini trebao bi biti početak oporavka i sa stanovišta deviznih rezervi na što najviše utjecaja trebaju imati aktivnosti sektora vanjske trgovine, jer se očekuje rast izvoza i uvoza, ali isto tako i različite strane investicije. Ovdje se ne smiju izostaviti planirani prilivi novčanih sredstava po osnovu Stand-by aranžmana zaključenog prethodne godine, nova zaduženja i krediti iz inostranih izvora finansiranja, kao i skromni prilivi doznaka iz inostranstva. Projekcije su da bi se, zbog skromnog rasta depozita, na kraju godine mogao postići i skroman rast novčane mase od oko 4%.

U 2014. godini se očekuje veći priliv novčanih sredstava, kroz direktna ulaganja, priliv novčanih sredstava kroz bankarski sektor, ulazak u nove zajmove i kredite kod inostranih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalih oblika investicija. Projekcije vanjskotrgovinskih aktivnosti, koje isto tako idu u pozitivnom smjeru su pretpostavka da će devizne rezerve zabilježiti nešto brži rast, u odnosu na prethodnu godinu koji bi na kraju godine mogao iznositi oko 5%. Projekcije daljeg rasta depozita i deviznih rezervi, dovest će do rasta novčane mase koji se projicira na oko 6%. Za 2015. i 2016. godinu se pretpostavlja da će biti godine daljnjeg bržeg rasta svih privrednih aktivnosti, a to znači da se u vanjskotrgovinskim tokovima pretpostavlja nastavak stabilnog i kontinuiranog rasta, sa značajnim jačanjem vanjskog sektora, posebno tokom 2016. godine. Od značaja za devizne rezerve, u prvom redu je rast izvoza, kao i dalji značajan rast doznaka iz inostranstva građanima, koje imaju veliki utjecaj na devizne rezerve, pa je očekivano da će ostvariti rast nešto iznad 6% za 2015. i više od 7% u 2016. godini. Projekcije rasta privrednih aktivnosti, kao i povećanje priliva novčanih sredstava, pretpostavka su bržem rastu depozita u odnosu na prethodne godine, što bi trebao biti dovoljan indikator rasta novčane mase koja bi trebala biti između 7% i 10%, što znači ponovno uspostavljanje stabilnog monetarnog sektora.

### **2.3. Osnovne pretpostavke i ciljevi makroekonomske politike BiH i Federacije BiH u periodu 2014.-2016. godina**

Stanje u našoj regiji, odnosno zemljama u okruženju najbolje oslikava projekcija DG ECFIN-a<sup>6</sup> u 2013. godini prema kojoj se očekuje slabljenje negativnih trendova iz 2012. u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji, slabljenje rasta u Njemačkoj uz nepromijenjenu stopu u Austriji, te skroman ekonomski rast u Srbiji (od 1,7%). Rezultati poboljšanja mogu se očekivati tek u 2014. i to kroz jačanje rasta u Njemačkoj, Austriji i Srbiji, te početak pozitivnog rasta u Hrvatskoj, Sloveniji i Italiji. Ovo su ujedno bile i glavne pretpostavke projekcija BiH ekonomskog rasta za dati period kada se očekuje **skroman realni rast od 0,9% 2013. godine**, te izvjesno **poboljšanje rasta od 2,2% 2014. godine**.

Ako se ostvari ova projekcija uzrok pada robnog izvoza zabilježenog u 2012. godini bio bi u najvećoj mjeri predupređen i uz pretpostavku blagog jačanja izvozne potražnje trebalo bi doći do skromnog realnog rasta izvoza od 1,8% u 2013.godini. Očekivano skromno povećanje pretežno izvozno orijentirane industrijske proizvodnje bi moglo rezultirati blagim povećanjem broja zaposlenih, pa prema tome i raspoloživog dohotka građana, što bi konačno trebalo rezultirati realnim rastom privatne potrošnje od 1,3%. Ovome treba dodati očekivano realno stagniranje investicija što bi trebao biti glavni izvor realnog rasta uvoza od 1,7% u 2013. godini, dok se za 2014. očekuje daljnje poboljšanje izvoza uslijed sve snažnije izvozne potražnje, jačanje rasta finalne potrošnje, te prvi osjetan realni porast investicija od 7,8%. Možemo zaključiti da se tek u 2014. godini u Federaciji BiH očekuje značajnije povećanje ekonomske aktivnosti.

Za period 2015-16. godina realno bi trebalo očekivati dalje postepeno pojačanje ekonomskog rasta u Federaciji BiH što bi bilo uglavnom kao posljedica sve izraženijih pozitivnih kretanja u okruženju. Ovdje posebno treba istaći da su očekivanja napretka ekonomskog rasta u zemljama iz okruženja uglavnom postepenog karaktera tako da se u Federaciji BiH očekuje ekonomski **rast od 3,5% za 2015. godinu**, odnosno **rast od 4,2% u 2016. godini**.

<sup>6</sup> DG ECFIN - „European Economic Forecast, Winter 2013“

Pretpostavke rasta bazirane su, kao i u ranijim godinama, kao posljedica postepenog jačanja izvoza i realnog sektora, te domaće potražnje zahvaljujući jačanju zaposlenosti i inostranih priliva novca. Za ekonomski rast veoma su važne i javne investicije koje bi trebale imati sve veći značaj uz pretpostavku većeg pristupa sredstvima međunarodnih kreditora.

**Osnovni makroekonomski ciljevi FBiH** u narednom srednjoročnom periodu su:

- Makroekonomska stabilnost
- Stabilnost finansijskog sektora
- Restrukturiranje javne potrošnje i očuvanje socijalne stabilnosti
- Očuvanje tržišta rada i provođenje mjera za povećanje zaposlenosti
- Održivi razvoj
- Evropske integracije
- Socijalna uključenost.

Najvažniji cilj u narednom srednjoročnom periodu je očuvanje i dalje jačanje makroekonomske stabilnosti Federacije BiH. U planiranju vlastitog napretka, mora se početi od reformi u socijalnom i ekonomskom sektoru. Trebaju se stvarati uslovi i pretpostavke za punu zaposlenost radne snage i korištenje proizvodnih kapaciteta, koji bi trebali dati krajnji rezultat, povećanje bruto domaćeg proizvoda.

Makroekonomska stabilnost Federacije BiH može biti ugrožena ako bi se nastavilo akumuliranje fiskalnih deficita i nekontrolirano zaduživanje te visoki deficiti tekućeg računa, pa se stoga moraju preduzeti mjere za prilagođavanje uslovima koje diktira postojanje valutnog odbora sa ciljem da se doprinese stabilnosti valute i cijena.

Evropske integracije, kao makroekonomski cilj, omogućit će FBiH dobijanje dopunskih finansijskih sredstava za potrebe procesa evropskih integracija, od kojih je najznačajnija predpristupna finansijska pomoć Evropske unije (IPA).

### **Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza**

U ovom poglavlju su izložene projekcije prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda a na osnovu projiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreznih politika.

Negativan ekonomski rast odražava se na fiskalni bilans u FBiH, koji pokazuje deficite svih nivoa vlasti, pa je neophodno pored smanjenja javne potrošnje obezbjediti nedostajuća sredstva od međunarodnih finansijskih institucija.

Polazeći od makroekonomskih i fiskalnih pokazatelja, za naredni srednjoročni period očekuje se blago povećanje prihoda od indirektnih i direktnih poreza, kao i neporeznih prihoda, s tim da treba imati u vidu ograničene fiskalne kapacitete u kojima će budžeti na svim nivoima vlasti funkcionisati u ovom periodu.

Osnovna pretpostavka unutar fiskalne strategije općine Tuzla je da će fiskalna situacija ostati ograničena i uska i kao takva neće biti dovoljna za ostvarenje planiranih projekata, kao i zakonom propisanih obaveza.

U tom smislu nameće se kao imperativ organima vlasti u Općini Tuzla u narednom periodu da učine sve u okviru svojih nadležnosti na poboljšanju fiskalnih kapaciteta i jačanju fiskalne održivosti, tim prije što su ukupna kretanja u BiH konstantno izložena visokom deficitu tekućeg računa, što će se samo po sebi odraziti i na prostor Tuzlanskog kantona, a time i općine Tuzla.

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Najveći rizik po projekcije date u ovom dokumentu je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta. Administracija poreskog sistema također predstavlja rizik po projekcije prihoda. Poreski prihodi zavise od unapređenja poreske discipline. U tom pravcu Uprava za indirektno oporezivanje je uvela seriju koraka, koja uključuje unapređenje operativne procedure, revizije, inspekciju i sl., a sve sa ciljem unapređenja poreske administracije u sistemu indirektnog oporezivanja.

## Indirektno oporezivanje na nivou BiH

Projekcije prihoda na nivou BiH, preuzete su od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu (OMA) pri Upravnom odboru uprave za indirektno oporezivanje BiH.

OMA je u sklopu procesa pripreme DOB-a dužno da u skladu sa obavezama iz Zakona o finansiranju institucija BiH izradi projekcije prihoda od indirektnih poreza.

Tabela 3.1.- Revidirane projekcije prihoda na Jedinstvenom računu za 2013. godinu i period 2014-2016. godina

Raspodjela prihoda sa JR po nivou vlasti	Izvršenje 2012	Projekcije			
		2013	2014	2015	2016
Projicirani neto prihodi sa JR za period 2013-2016. godina	4.990.153.555	5.003.300.000	5.100.900.000	5.268.800.000	5.487.000.000
Putarina	114.476.843	111.100.000	110.100.000	113.000.000	120.800.000
Projicirani neto prihodi sa JR za period 2013-2016. za korisnike budžeta	4.875.676.712	4.892.200.000	4.990.800.000	5.155.800.000	5.366.200.000
Država *	750.000.000	750.000.000	750.000.000	780.000.000	780.000.000
Raspoloživi iznos za raspodjelu nakon izdataka za državni budžet	4.125.676.712	4.142.200.000	4.240.800.000	4.375.800.000	4.586.200.000
Vanjski dug /Federacija	292.786.516	501.752.551	538.683.014	381.837.015	424.622.016
Poravnanja (između entiteta)	12.923.249				
Prihodi Federacije sa JR	2.602.064.302	2.644.380.480	2.707.326.720	2.793.510.720	2.927.830.080
Prihodi Federacije sa JR nakon oplate vanjskog duga i poravnanja	2.296.354.537	2.142.627.929	2.168.643.706	2.411.673.705	2.503.208.064
Prihodi Federalnog Budžeta sa JR	831.280.342	775.631.310	785.049.022	873.025.881	906.161.319
Prihodi kantonalnih budžeta sa JR	1.182.163.316	1.103.024.858	1.116.417.780	1.241.529.623	1.288.651.511
Prihodi općinskih budžeta sa JR	193.353.052	180.409.272	182.599.800	203.062.926	210.770.119
Prihodi direkcija cesta sa JR	89.557.827	83.562.489	84.577.105	94.055.274	97.625.114
Prihodi od putarine 0,10KM/l	60.787.204	58.994.100	58.463.100	60.003.000	64.144.800

Tabela 3.1. prikazuje projekcije prihoda od indirektnih poreza i njihovu raspodjelu.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom:

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
3. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta i
4. Otplata vanjskog duga.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti. U skladu sa Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj 22/06, 43/08, 22/09) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije 36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona 51,48 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42 %
4. Direkcija za ceste 3,90 %

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH je detaljno regulirana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija za ceste, te puna primjena modela raspodjele prihoda po osnovu indirektnih poreza između svih nivoa vlasti u Federaciji BiH na osnovu propisane formule sa utvrđenim kriterijima iz Zakona o pripadnosti javnih prihoda, koja je i korištena prilikom izrade projekcija za ove nivoe vlasti.

## **Direktni porezi**

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Služba za budžet i finansije općine Tuzla je projekciju prihoda od direktnih poreza u DOB-u općine Tuzla za 2014.-2016. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2012.godini, procijenjenih prihoda za 2013. godinu i Smjernica koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija TK za općine Tuzlanskog kantona.

## Prihodi budžeta općine Tuzla

### Ukupni raspoloživi prihodi

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje funkcija Budžeta općine Tuzla iznosi 43.111.489,54 KM u 2014. godini i u poređenju sa procijenjenim iznosom od 51.627.065,11 KM za 2013. godinu, manji su za 16,49% na što je znatan uticaj imao i manji iznos planiranih neporeznih prihoda od GSM licence. Planirani nivo prihoda u 2015.godini iznosi 43.377.725,00 KM, a u 2016. godini 45.259.981,00 KM. Iz datih projekcija može se vidjeti i da je projektovani iznos ukupnih prihoda u 2015. godini veći za 2,94% u odnosu na 2014. godinu, dok su projektovani prihodi za 2016. skoro na istom nivou kao i za 2015.godinu.

U slijedećoj tabeli su navedene revidirane projekcije prihoda za 2013. godinu i period 2014-2016. godina.

Tabela 3.2. Revidirane projekcije poreznih i neporeznih prihoda općine Tuzla za 2013. i period 2014-2016. godina

Naziv prihoda	Izvršenje 2012	Plan 2013	Projekcije		
			2014	2015	2016
<b>UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE (I + II)</b>	<b>50.251.856,33</b>	<b>51.627.065,11</b>	<b>43.111.489,54</b>	<b>44.377.725,00</b>	<b>45.259.981,00</b>
<b>I UKUPNO PRIHODI BUDŽETA (A+B)</b>	<b>36.229.822,32</b>	<b>35.405.853,96</b>	<b>35.328.910,00</b>	<b>36.748.510,00</b>	<b>37.470.110,00</b>
<b>A. Porezni prihodi</b>	<b>22.382.581,69</b>	<b>21.894.680,00</b>	<b>22.691.000,00</b>	<b>24.110.600,00</b>	<b>24.832.200,00</b>
1.Porez na dobit	55.718,15	77.000,00	60.000,00	60.000,00	60.000,00
2.Porez na imovinu	3.717.826,88	4.285.000,00	4.860.000,00	4.860.000,00	4.860.000,00
3.Porez na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost ( zaostale uplate )	30.818,52	30.900,00	22.000,00	22.000,00	22.000,00
4.Prihodi od indirektnih poreza	11.238.817,02	10.522.840,00	10.627.000,00	11.683.400,00	11.992.500,00
5.Porez na dohodak ( uključujući zaostale uplate )	7.337.723,32	6.977.940,00	7.122.000,00	7.485.200,00	7.897.700,00
Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	1.677,80	1.000,00	0,00	0,00	0,00
<b>B. Neporezni prihodi</b>	<b>13.847.240,63</b>	<b>13.511.173,96</b>	<b>12.637.910,00</b>	<b>12.637.910,00</b>	<b>12.637.910,00</b>
1.Naknade i takse	4.239.803,52	5.390.100,00	3.504.000,00	3.504.000,00	3.504.000,00
2.Novčane kazne ( neporezne prirode)	30.505,00	40.000,00	30.000,00	30.000,00	30.000,00
3.Ostali neporezni prihodi	620.671,54	916.073,96	784.910,00	784.910,00	784.910,00
4.Naknade po osnovu dodjele i korištenja građevinskog zemljišta i građenje ( poseban račun nkgz, rente )	8.956.260,57	7.165.000,00	8.319.000,00	8.319.000,00	8.319.000,00
<b>II NAMJENSKA SREDSTVA, GRANTOVI, DONACIJE, PRIMICI I VLASTITI PRIHODI (C+D)</b>	<b>14.022.034,01</b>	<b>16.221.211,15</b>	<b>7.782.579,54</b>	<b>7.629.215,00</b>	<b>7.789.871,00</b>
<b>C. Namjenska sredstva CZ-e</b>	<b>1.152.335,35</b>	<b>2.286.577,62</b>	<b>2.050.000,00</b>	<b>2.050.000,00</b>	<b>2.050.000,00</b>
<b>D. Grantovi, donacije, primici i vlastiti prihodi</b>	<b>12.869.698,66</b>	<b>13.934.633,53</b>	<b>5.732.579,54</b>	<b>5.579.215,00</b>	<b>5.739.871,00</b>



## **Prihodi od indirektnih poreza**

Prihodi od indirektnih poreza su porez na dodanu vrijednost (PDV) i porezi koji pripadaju Direkcijama cesta.

Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a, koji je predviđen je u skladu sa smjernicama datim od strane viših nivoa vlasti u iznosu od 9.427.000,00 KM za 2014.godinu, što je za 1,12% više u odnosu na plan 2013. Predviđeni iznos PDV-a u 2015. je veći za 11,21% od iznosa u 2014.godini, dok je u 2016. za 2,95% veći u odnosu na 2015.godinu.

## **Porez na dohodak**

Primjenom novog Zakona o porezu na dohodak, od 2009. godine, sa stopom poreza od 10% uz osnovni lični odbitak od 300 KM mjesečno, u narednom srednjoročnom periodu, pokazuju konstantni rast koji u 2014. godini iznosi 2,06 % u odnosu na procjenu u 2013. godini, za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 6.977.940,00 KM. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u 2014. godini iznosi 7.122.000,00 KM, 2015. godini 7.485.200,00 KM i u 2016. godini 7.897.800,00 KM.

## **Porezi na imovinu**

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica i ostale poreze na imovinu koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta kantona i općina prema kantonalnim propisima.

Projekcija ovih prihoda za 2014. godinu je za 13,41% viša u odnosu na planirani nivo ostvarenja u 2013. godini i iznosi 4.860.000,00 KM, te je i za naredne dvije godine predviđen isti iznos.

## **Neporezni prihodi**

Neporezni prihodi uključuju:

- naknade i takse
- novčane kazne
- posebne naknade
- ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika)
- naknade po osnovu dodjele i korištenja građevinskog zemljišta i građenje (NKGZ, prihodi od rente)

Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda u 2014. godini iznosi 12.637.910,00 KM, što predstavlja smanjenje od 6,46 % u odnosu na planirani iznos od 13.511.173,96 KM u 2013. godini. Dalje ostvarenje neporeznih prihoda u 2015. i 2016. godini se predviđa u istom iznosu kao u 2014.godini.

Potrebno je napomenuti da su neporezni prihodi još uvijek najslabija tačka sagledavanja prihoda, koji se kao takvi različito tretiraju u kantonima, općinama i Federaciji, zbog čega treba uslijediti njihovo specificirano i unificirano praćenje.

## Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- promjena nivoa zaduženosti Federalnog budžeta ( otplate vanjskog duga FBiH );
- razvoj drugih događaja (efikasnost porezne uprave u kontroli naplate javnih prihoda).

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja vanjskih faktora, prevashodno rasta cijene nafte na svjetskom tržištu i povratnog uticaja na inflatorna kretanja. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda u smislu kontinuiranog nadzora poreznih obveznika u dijelu izmirenje obaveza.

Veliki uticaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za naredni period predstavlja vanjski dug FBiH, jer je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja su sa JPT dodijele za finansiranje Federacije, kantona, općina i Direkcije cesta, prvo izvrši otplata vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostatka sredstava na ostale korisnike.

Administracija poreznog sistema predstavlja rizik i po projekcije prihoda. Porezni prihodi zavise od unaprjeđenja usklađenosti BiH Institucija i entiteta s jedne strane i svih nivoa vlasti unutar Federacije BiH, pogotovo kad su u pitanju prognoze prihoda od indirektnih poreza.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između općine i drugih nivoa vlasti, kao i zakonskih promjena u oblasti indirektnog oporezivanja.

## **Poglavlje 4. Struktura potrošnje u javnom sektoru**

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja tokom protekle dvije godine. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, uključujući plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta Općine Tuzla. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Tuzla je čvrsto opredijeljena za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2014 – 2016. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Mjere štednje javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti. Ovo uključuje i obustavu novog zapošljavanja u javnom sektoru, redukciju isplata naknada za rad u komisijama i isplatu prekovremenog rada, zadržavanje visine osnovice za isplatu plaća na istom nivou kao prethodne godine, ograničavanje rasta i veću kontrolu troškova materijala i usluga, restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera, kao i realno planiranje nabavke stalnih sredstava.

### **4.1. Rashodi Budžeta općine Tuzla**

U 2014. godini se ne očekuje povećanje priliva sredstava u Budžet općine Tuzla, naročito prihoda od indirektnih poreza. Prihodi od indirektnih poreza znatno su varirali u toku 2013. godine, što je otežavalo izradu projekcija ovog najznačajnijeg prihoda u budžetu. Na to ukazuju i revidirane projekcije ovih poreza od strane Ministarstva finansija Tuzlanskog kantona.

Zahtjevi budžetskih korisnika u dijelu rashoda po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti (vlastiti prihodi) i namjenskih sredstva uglavnom su uvaženi kroz trogodišnji period.

Radi lakšeg analiziranja kretanja procijenjenih rashoda i izdataka daje se slijedeći pregled indikativnih gornjih granica ukupnih rashoda i izdataka Budžeta općine Tuzla za period 2014.-2016. godina:

Tabela 4.1.-Rashodi i izdaci

	Izmjene i dopune Plana 2013.	Projekcija 2014.	index (2014/ Plan 2013)	Projekcija 2015.	index (2015/ 2014)	Projekcija 2016.	index (2016/ 2015)
<b>UKUPNO RASHODI I IZDACI</b>	<b>50.738.555,95</b>	<b>42.118.489,54</b>	<b>83,01</b>	<b>43.384.725,00</b>	<b>103,01</b>	<b>44.266.981,00</b>	<b>102,03</b>
-finansirani iz budžeta	37.671.416,33	36.335.910,00	<b>96,45</b>	<b>37.755.510,00</b>	103,91	38.477.110,00	101,91
-finansirani iz namjenskih sredstava, grantova i donacija	11.153.924,88	4.038.079,54	<b>36,20</b>	3.881.085,00	96,11	4.038.091,00	104,05
-finansirani iz vlastitih prihoda	1.913.214,74	1.744.500,00	<b>91,18</b>	1.748.130,00	100,21	1.751.780,00	100,21

Rashodi i izdaci finansirani iz budžeta u 2014. godini predviđaju se u iznosu od 36.335.910,00 KM, što je na nižem nivou u odnosu na plan 2013. godine za 3,55 %, dok se u 2015. godini projiciraju sa rastom od 3,91%, a u 2016. godini na približno istom nivou kao prethodne godine.

Projekcije rashoda i izdataka iz namjenskih sredstava, grantova i donacija iznose 4.038.079,54 KM i bilježe pad od 63,80 % u 2014. godini i 3,89 % u 2015. godini, dok su u 2016. godini za 4,05% visi u odnosu na predhodnu 2015. godinu.

Rashodi i izdaci koji se finansiraju iz vlastitih sredstava u 2014. godini projiciraju se u iznosu od 1.744.500,00 KM sa smanjenjem u odnosu na plan 2013.godine za 8,82 %, a u 2015. i 2016. godini sa neznatnim povecanjem od 0,21%.

U slijedećoj tabeli daju se rashodi i izdaci iz budžetskih sredstava po ekonomskim kodovima, te ukupni troškovi po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, grantova i donacija:

Tabela 4.2. - Rashodi, izdaci i finansiranje u Budžetu općine Tuzla za periodu 2013.-2016. godina

		Izmjene i dopune Plana 2013.	Projekcija 2014.	index (2014/ Plan 2013)	Projekcija 2015.	index (2015/ 2014)	Projekcija 2016.	index (2016/ 2015)
	<b>UKUPNO ( I + IV )</b>	<b>51.342.055,95</b>	<b>43.111.489,54</b>	<b>83,97</b>	<b>44.377.725,00</b>	<b>102,94</b>	<b>45.259.981,00</b>	<b>101,99</b>
	<b>I RASHODI I IZDACI ( II+III )</b>	<b>50.738.555,95</b>	<b>42.118.489,54</b>	<b>83,01</b>	<b>43.384.725,00</b>	<b>103,01</b>	<b>44.266.981,00</b>	<b>102,03</b>
	<b>II UKUPNO ( A+B+C)</b>	<b>37.671.416,33</b>	<b>36.335.910,00</b>	<b>96,45</b>	<b>37.755.510,00</b>	<b>103,91</b>	<b>38.477.110,00</b>	<b>101,91</b>
600000	A) TEKUĆA REZERVA	145.500,00	145.000,00	99,66	145.000,00	100,00	145.000,00	100,00
610000	B ) TEKUĆI IZDACI	33.748.316,33	32.913.610,00	97,53	34.333.210,00	104,31	35.054.810,00	102,10
611000	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	14.716.412,74	15.119.080,00	102,74	15.160.221,00	100,27	15.237.965,00	100,51
611100	Bruto plaće i naknade	11.424.472,74	11.775.580,00	103,07	11.835.221,00	100,51	11.894.465,00	100,50
611200	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	3.291.940,00	3.343.500,00	101,57	3.325.000,00	99,45	3.343.500,00	100,56
612000	DOPRINOSI POSLODAVCA	1.177.473,48	1.175.000,00	99,79	1.180.885,00	100,50	1.186.812,00	100,50
612100	Doprinosi poslodavca	1.177.473,48	1.175.000,00	99,79	1.180.885,00	100,50	1.186.812,00	100,50
613000	UKUPNO IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	11.231.186,22	10.142.070,00	90,30	11.514.644,00	113,53	12.152.573,00	105,54
614000	UKUPNO TEKUĆI GRANTOVI	4.152.668,44	3.834.460,00	92,34	3.834.460,00	100,00	3.834.460,00	100,00
615000	KAPITALNI GRANTOVI	2.231.975,45	2.425.000,00	108,65	2.425.000,00	100,00	2.425.000,00	100,00
616000	IZDACI ZA KAMATE I OSTALE NAKNADE	238.600,00	218.000,00	91,37	218.000,00	100,00	218.000,00	100,00
820000	C ) UKUPNO KAPITALNI IZDACI	3.777.600,00	3.277.300,00	86,76	3.277.300,00	100,00	3.277.300,00	100,00
821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	3.777.600,00	3.277.300,00	86,76	3.277.300,00	100,00	3.277.300,00	100,00
822000	SREDSTVA ZA POZAJMLJIVANJE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	<b>III UKUPNO NAMJENSKA SREDSTVA,GRANTOVI, DONACIJE I VLASTITI PRIHODI (E+F)</b>	<b>13.067.139,62</b>	<b>5.782.579,54</b>	<b>44,25</b>	<b>5.629.215,00</b>	<b>97,35</b>	<b>5.789.871,00</b>	<b>102,85</b>
	E) Rashodi i izdaci po osnovu namjenskih sredstva, grantova i donacija	11.153.924,88	4.038.079,54	36,20	3.881.085,00	96,11	4.038.091,00	104,05
	F) Rashodi po osnovu vlastite djelatnosti -vlastitih prihoda	1.913.214,74	1744500	91,18	1.748.130,00	100,21	1.751.780,00	100,21
823000	IV OTPLATE DUGOVA - FINANSIRANJE	603.500,00	993.000,00	64,54	993.000,00	100,00	993.000,00	100,00

➤ **Plaće i naknade troškova zaposlenih**

Finansiranje plaća, doprinosa zaposlenih i naknada troškova zaposlenih predviđa se iz slijedećih sredstava u narednom trogodišnjem periodu kako slijedi:

*Tabela 19-Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih u Općini Tuzla u periodu 2012.-2016. godina*

	Izvršenje 2012.	Izmjene i dopune Plana 2013.	Projekcija		
			2014.	2015.	2016.
<b>I UKUPNO PLAĆE I DOP.POSLODAVCA - ekonomski kodovi 611100 i 612100</b>	<b>12.658.707,91</b>	<b>13.451.462,22</b>	<b>13.673.590,54</b>	<b>13.742.752,00</b>	<b>13.811.579,00</b>
- iz budžetskih sredstava	12.074.410,14	12.601.946,22	12.950.580,00	13.016.106,00	13.081.277,00
-iz namjenskih sredstava	1.201,98	21.216,00	1.010,54	1.016,00	1.022,00
- iz vlastitih prihoda	583.095,79	828.300,00	722.000,00	725.630,00	729.280,00
<b>II NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH</b>	<b>3.062.727,75</b>	<b>3.602.440,00</b>	<b>3.682.020,00</b>	<b>3.663.520,00</b>	<b>3.682.020,00</b>
<b>III UKUPNO PLAĆE I NAKNADE (I + II)</b>	<b>15.721.435,66</b>	<b>17.053.902,22</b>	<b>17.355.610,54</b>	<b>17.406.272,00</b>	<b>17.493.599,00</b>

Predviđena izdvajanja za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade troškova zaposlenih iz budžetskih i vlastitih sredstava za 2014.godinu iznose ukupno 17.355.610,54 KM, dok su ista veća za 0,29% u 2015. i 0,50% u 2016.godini. U okviru ovih sredstava, bruto plaće su povećane po osnovu radnog staža (minuli rad), dok su naknade troškova zaposlenih predviđene na nivou 2013.godine.

## **Poglavlje 5 - Budžetski prioriteti za period 2014 - 2016. g.**

Osnovna funkcija DOB-a općine Tuzla za period 2014.-2016.godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa strateškim prioritetima Općine Tuzla.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine. Imajući ovo u vidu, utvrđeni prioriteti bili su polazna osnova kod donošenja odluka o predloženim prioritetima potrošnje, a u skladu s tim i budžetskim ograničenjima za naredni trogodišnji period.

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda iskazanih u tabelarnom dijelu DOB za period 2014-2016. godine utvrđeni su na osnovu sljedećih elemenata:

- Strategije razvoja općine Tuzla;
- fiskalne politike Općine Tuzla i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika;
- utvrđenim prioritetima Općine Tuzla.

Sastavni dio DOB-a je i tabelarni pregled prihoda sa indikativnim gornjim granicama rashoda Općine Tuzla za period 2014.-2016.god.

Ovaj dokument bit će objavljen u „Službenom glasniku općine Tuzla“ i na web stranici općine Tuzla.

Bosna i Hercegovina  
Federacija Bosne i Hercegovine  
Tuzlanski kanton  
**OPĆINA TUZLA**  
**Općinski načelnik**  
Broj: 02- 14-8403-2013  
Tuzla, 05.11.2013.godine

**OPĆINSKI NAČELNIK**  
Jasmin Imamović, dipl.pravnik

## Sadržaj

**Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog budžeta**

**Poglavlje 2: Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze**

**Poglavlje 3 - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza**

**Poglavlje 4: Struktura potrošnje u javnom sektoru**

- Plaće i naknade troškova zaposlenih u javnom sektoru
- Izdaci za materijal i usluge
- Transferi
- Kapitalni rashodi i izdaci

**Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2014. – 2016. godina**

### **Dodatak:**

Tabela 1.: Tabela prikaz prihoda, primitaka i finansiranja općine Tuzla

Tabela 2.: Tabela prikaz rashoda po ekonomskoj klasifikaciji